

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΝΕΟΛΑΙΑΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΜΕΣΗΣ ΓΕΝΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

ΟΔΗΓΟΣ ΔΙΟΡΘΩΣΗΣ

ΕΝΙΑΙΑ ΓΡΑΠΤΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ Β΄ ΤΕΤΡΑΜΗΝΟΥ 2022-23

Β΄ ΤΑΞΗΣ ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 26 ΜΑΪΟΥ 2023

ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ: ΝΕΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ (Α΄ ΣΕΙΡΑ)

ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ: 1B

ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΓΡΑΠΤΗΣ ΕΞΕΤΑΣΗΣ ΝΕΩΝ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ: 135 λεπτά

Ο ΟΔΗΓΟΣ ΔΙΟΡΘΩΣΗΣ ΑΠΟΤΕΛΕΙΤΑΙ ΑΠΟ ΔΕΚΑΕΠΤΑ (17) ΣΕΛΙΔΕΣ

ΜΕΡΟΣ Α΄ : ΝΕΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ		Μονάδες 70
A.I. ΚΑΤΑΝΟΗΣΗ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ ΚΑΙ ΜΟΡΦΗΣ		(μονάδες 30)
1.(α)	Παράγοντες επιλογής επαγγέλματος	...../4
1.(β)	Ορθό ή Λάθος	...../3
2.	Κειμενικός Τύπος	...../3
3.	Δομικά Μέρη Παραγράφου	...../3
4.	Μεταβατικά – Αμετάβατα Ρήματα	...../3
5.	Εντοπισμός αντικειμένου – Είδος αντικειμένου	...../2
6.	Συγκριτικός – Υπερθετικός Βαθμός Επιθέτων	...../4
7.	Εντοπισμός αντωνυμιών – Είδος αντωνυμιών	...../4
8.(α)	Εντοπισμός β΄ συνθετικού	...../2
8.(β)	Σχηματισμός σύνθετης λέξης	...../1
9.	Συνώνυμο	...../1
A.II. ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΚΟΥ ΛΟΓΟΥ		(μονάδες 40)
10.	Περιεχόμενο	...../12
11.	Δομή	...../12
12.	Έκφραση	...../12
13.	Ορθογραφία	...../4
ΜΕΡΟΣ Β΄ : ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ		Μονάδες 30
14.	B1. Ν. Καββαδίας, <i>Mal du depart</i> : Συναισθηματική κατάσταση ποιητικού υποκειμένου	...../10
15.	B2. (α) Συνανάγνωση Ν. Καββαδίας, <i>Mal du depart</i> / Λ. Γιαννίδης, <i>Σ' ένα βαπόρι που φεύγει...</i> : Κοινή επιθυμία ποιητικών υποκειμένων	...../12
16.	B2. (β) Συνανάγνωση Ν. Καββαδίας, <i>Mal du depart</i> / Λ. Γιαννίδης, <i>Σ' ένα βαπόρι που φεύγει...</i> : Αντιθέσεις και η λειτουργία τους	...../8
ΣΥΝΟΛΟ		...../100

Κείμενο 1**Ποτέ Μην Πιέσεις Έναν Έφηβο Να Διαλέξει Επάγγελμα**

Πώς να σταθείς δίπλα του υποστηρικτικά στον επαγγελματικό του προσανατολισμό.

Λίγα χρόνια πριν, στις αρχές της εφηβείας της, η κόρη μου με έχει εκπλήξει ευχάριστα με τις πολύ καλές της επιδόσεις στα μαθήματα μουσικής. Έχει συνθέσει τις πρώτες της μελωδίες και περνά πολλές ώρες της ημέρας κολλημένη στο αρμόνιο. Κάποια στιγμή, μετά από μία ακόμα συναυλία στο ωδείο όπου με δυσκολία κρατώ τα δάκρυα συγκίνησης, τη ρωτάω: «Μήπως, αγάπη μου, θα ήθελες να γίνεις μουσικός, όταν μεγαλώσεις;». «Όχι», μου απαντά με μια απίστευτη σιγουριά. «Μα... γιατί;» της λέω γεμάτη απορία, «αφού σου αρέσει τόσο η μουσική...». Πριν, όμως, προλάβω να το συζητήσω μαζί της, εκείνη έχει ήδη κλείσει την πόρτα της και εγώ απλά ακούω τη φωνή της να λέει: «Μου αρέσει να παίζω μουσική μόνη μου στο δωμάτιό μου κι όχι μπροστά σε κόσμο». Φυσικά, εγώ μέχρι σήμερα που την ακούω να παίζει τις υπέροχες μελωδίες της, αναρωτιέμαι μήπως έκανε λάθος που δε δεσμεύτηκε στα μαθήματα μουσικής και στο πού θα μπορούσαν αυτά να την οδηγήσουν. Λίγο καιρό, αργότερα, έμαθα ότι σχεδίαζε άλλα σχέδια και έκανε άλλα όνειρα για τη ζωή της. [...]

Όπως εξηγεί η ψυχολόγος και συγγραφέας Αλεξάνδρα Καππάτου, για την επαγγελματική επιλογή των παιδιών έχουν διατυπωθεί διάφορες επιστημονικές απόψεις. Σήμερα όλα συγκλίνουν στην άποψη ότι η επιλογή επηρεάζεται σημαντικά από τα βιώματα που είχε το παιδί, ενώ **καθοριστικό** ρόλο έχει και η σχέση του με την οικογένεια και οι επιρροές που δέχεται από τις συντροφίες του από τη μέση εφηβεία και μετά. Επίσης, οι έφηβοι εντυπωσιάζονται από διάφορα επαγγέλματα που προβάλλονται κατά καιρούς μέσα από τα ΜΜΕ, όπως π.χ. ηθοποιοί, τραγουδιστές, αθλητές, τελευταία και μάγισσες, σπανιότερα από επιστήμονες.

Φλώρα Κασσαβέτη (Διασκευή)

Ηλεκτρονική Διεύθυνση: <https://stories.thriveglobal.gr/pote-min-pieseis-enan-efivo-na-dialexei-epaggelma/>

Ημερομηνία ανάρτησης: 14/05/2019

Ημερομηνία ανάληψης αρχείου: 15/05/2023

Κείμενο 2

Έτσι πρέπει να γίνεται η επιλογή επαγγέλματος

[...] Πολλοί συμφωνούν με το κινέζικο γνωμικό που λέει ότι, αν διαλέξεις ένα επάγγελμα που αγαπάς, δεν θα αισθανθείς ποτέ την υποχρέωση να εργαστείς ούτε μια μέρα στη ζωή σου. Είναι, όμως, το μοναδικό κριτήριο με το οποίο θα πρέπει οι μαθητές να επιλέξουν το επάγγελμα το οποίο τους ταιριάζει;

Κατά την άποψή μου, το κάθε παιδί θα πρέπει να επιλέγει τον κλάδο σπουδών που θέλει να ακολουθήσει λαμβάνοντας υπόψη τον συνδυασμό δύο παραγόντων: αφενός τις ικανότητες, τις δυνατότητες και τα ενδιαφέροντά του/της, αφετέρου τις μελλοντικές προοπτικές εργοδότησης που έχει αυτός ο κλάδος σπουδών. Η απόφαση αυτή δεν πρέπει να λαμβάνεται στη βάση του ενός ή του άλλου παράγοντα μόνο, καθότι, αν η απόφαση είναι σύμφωνα με το τι αρέσει αλλά την ίδια ώρα δεν έχει προοπτικές εργοδότησης, τότε σύντομα θα αποδειχθεί ότι παραμένει χωρίς εργασία. Αντίθετα, αν η επιλογή σπουδών στηρίζεται σε φήμες για καλές προοπτικές του εν λόγω κλάδου, χωρίς να ληφθούν υπόψη οι ικανότητες και τα ενδιαφέροντα του υποψηφίου, ενδεχομένως και πάλι η εύρεση εργασίας να αποδειχθεί εξαιρετικά δύσκολη καθώς η μετριότητα θα παραμεριστεί από τον ανταγωνισμό εργασίας. [...]

Άριστος Κωνσταντίνου, Career Counselor Carruca Consultants Ltd (Διασκευή)

Περιοδικό «Insider» Φεβρουαρίου 2022

Ηλεκτρονική Διεύθυνση: <https://www.philenews.com/oikonomia/kypros/article/1418727>

Ημερομηνία ανάρτησης: 09/03/2022

Ημερομηνία ανάληψης αρχείου: 15/05/2023

A.1. ΚΑΤΑΝΟΗΣΗ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ ΚΑΙ ΜΟΡΦΗΣ

(ΜΟΝΑΔΕΣ 30)

1. Τα Κείμενα 1 και 2 έχουν ως κοινό θέμα την επιλογή επαγγέλματος από τα παιδιά:

(α) Να αναφέρετε **δύο (2) παράγοντες** που επηρεάζουν την επιλογή επαγγέλματος από τα παιδιά, σύμφωνα με το **Κείμενο 1**.

(μονάδες 4)

Απάντηση

Παράγοντες που επηρεάζουν την επιλογή επαγγέλματος από τα παιδιά

Δύο (2) από τους πιο κάτω παράγοντες

- Τα βιώματα που είχε το παιδί.
- Η σχέση του με την οικογένεια.
- Οι επιρροές που δέχεται από τις συντροφίες του από τη μέση εφηβεία και μετά.
- Οι έφηβοι εντυπωσιάζονται από διάφορα επαγγέλματα που προβάλλονται κατά καιρούς μέσα από τα ΜΜΕ, όπως π.χ. ηθοποιοί, τραγουδιστές, αθλητές, τελευταία και μάγειρες.
- Οι έφηβοι εντυπωσιάζονται σπανιότερα από επιστήμονες.

(2X2=4 μονάδες)

Σημείωση: Εάν ο/η μαθητής/-τρια διατυπώσει αυτολεξεί ή με δικά του/της λόγια δύο (2) από τους πιο πάνω παράγοντες, δίδονται όλες οι αντίστοιχες μονάδες.

(β) Με βάση το περιεχόμενο του **Κειμένου 2**, να γράψετε εάν η πιο κάτω δήλωση είναι **ορθή ή λανθασμένη**, **τεκμηριώνοντας** την απάντησή σας με **ένα (1) στοιχείο** από το **Κείμενο 2**:

«Τα παιδιά πρέπει να επιλέγουν κλάδο σπουδών λαμβάνοντας υπόψη μόνο τις προοπτικές εργοδότησης.»

(μονάδες 3)

Απάντηση

Δήλωση: Λανθασμένη (1 μονάδα)

Τεκμηρίωση:

Ένα (1) από τα πιο κάτω στοιχεία

- Το κάθε παιδί θα πρέπει να επιλέγει τον κλάδο σπουδών που θέλει να ακολουθήσει λαμβάνοντας **υπόψη τον συνδυασμό δύο παραγόντων**: αφενός τις ικανότητες / τις δυνατότητες / τα ενδιαφέροντά του/της, αφετέρου τις μελλοντικές προοπτικές εργοδότησης που έχει αυτός ο κλάδος σπουδών. **[Εάν ο/η μαθητής/-τρια αναφέρει ότι «είναι συνδυασμός δύο παραγόντων», χωρίς να τους προσδιορίσει, η απάντηση θεωρείται ελλιπής και βαθμολογείται με μία (1) μονάδα)].**
- Πρέπει να λαμβάνονται υπόψη και οι ικανότητες / δυνατότητες / ενδιαφέροντα.
- Η απόφαση αυτή δεν πρέπει να λαμβάνεται στη βάση του ενός παράγοντα, δηλαδή των δυνατοτήτων / ικανοτήτων / ενδιαφερόντων ή του άλλου παράγοντα,

δηλαδή των προοπτικών εργοδότησης μόνο. [Εάν ο/η μαθητής/-τρια αναφερθεί γενικά σε παράγοντες, χωρίς να τους προσδιορίσει, η απάντηση θεωρείται ελλιπής και βαθμολογείται με μία (1) μονάδα].

- Αν η επιλογή σπουδών στηρίζεται μόνο σε φήμες για καλές προοπτικές του εν λόγω κλάδου, (χωρίς να ληφθούν υπόψη οι ικανότητες και τα ενδιαφέροντα του υποψηφίου), ενδεχομένως η εύρεση εργασίας να αποδειχθεί εξαιρετικά δύσκολη.
- Αν η επιλογή σπουδών σχετίζεται μόνο με καλές προοπτικές εργοδότησης, η μεριότητα θα παραμεριστεί από τον ανταγωνισμό εργασίας.

(1X2= 2 μονάδες)

2. Ποιος **κειμενικός τύπος** αξιοποιείται από τη συγγραφέα στην πρώτη παράγραφο του **Κειμένου 1** («*Λίγα χρόνια ... ζωή της.*»); **Να τεκμηριώσετε** την απάντησή σας με **ένα (1) στοιχείο** από το κείμενο.

(μονάδες 3)

Απάντηση

Κειμενικός τύπος: Αφήγηση (1,5 μονάδα)

Τεκμηρίωση:

Ένα (1) από τα πιο κάτω στοιχεία

- Αρχή - Μέση - Λύση / Τέλος (ή άλλο συναφές).
- Η παρουσίαση των σκέψεων γίνεται με άξονα **τον χρόνο**.
- Συχνή χρήση ρημάτων.
- Χρήση παροντικών χρόνων / ιστορικού Ενεστώτα / Παρακειμένου (για εξασφάλιση ζωντάνιας/παραστατικότητας).
- Χρήση ρημάτων **«περνά, ρωτάω, λέω, ακούω, έχει συνθέσει, έχει κλείσει, κ.λπ.»**.
- Χρήση ρημάτων σε παρελθοντικούς χρόνους / Παρατατικού / Αορίστου.
- Χρήση ρημάτων **σχεδιάζε / έκανε / έμαθα**.
- Χρονικές προτάσεις / λέξεις-φράσεις που δηλώνουν χρόνο.
- Αναφορά μίας (1) από τις εξής συγκεκριμένες λέξεις/φράσεις που δηλώνουν χρόνο: **λίγα χρόνια πριν / στις αρχές της εφηβείας της / κάποια στιγμή / μετά από μία ακόμα συναυλία / πριν, όμως, προλάβω να το συζητήσω μαζί της / εγώ μέχρι σήμερα / λίγο καιρό, αργότερα**).
- Χρήση αναδρομικής αφήγησης (**λίγα χρόνια πριν ... εγώ μέχρι σήμερα**).
- Αιτιολογικές προτάσεις και λέξεις/φράσεις που δηλώνουν τη σχέση αίτιου αποτελέσματος.
- Διάλογος (τα διαλογικά μέρη σε ευθύ λόγο).
- Ενεργητική σύνταξη.
- Χρήση εκφράσεων προφορικού λόγου.
- Οικείο ύφος / ζωντάνια / παραστατικότητα.

(1X1,5 = 1,5 μονάδα)

3. Να εντοπίσετε και να καταγράψετε **τα δομικά μέρη** της δεύτερης (2^{ης}) παραγράφου του **Κειμένου 1** («Όπως ... επιστήμονες.»).

(μονάδες 3)

Απάντηση

Θεματική Πρόταση (0,5): «Όπως ... απόψεις.» (0,5)

Λεπτομέρειες (0,5): «Σήμερα ...επιστήμονες.» (0,5)

Κατακλείδα (0,5): Δεν υπάρχει. (0,5)

4. Να δηλώσετε εάν τα πιο κάτω υπογραμμισμένα ρήματα είναι **μεταβατικά ή αμετάβατα**. Στην περίπτωση μεταβατικού/-κών ρήματος/-των, να εντοπίσετε και να γράψετε το **αντικείμενο**.

(α) Πώς να σταθείς δίπλα του υποστηρικτικά στον επαγγελματικό του προσανατολισμό. (Κείμενο 1)

(β) ...το κάθε παιδί θα πρέπει να επιλέγει τον κλάδο σπουδών (Κείμενο 2)

(μονάδες 3)

Απάντηση

(α) αμετάβατο (1 μονάδα)

(β) μεταβατικό (1 μονάδα) - Αντικείμενο: τον κλάδο (μονάδα 1)

5. Να εντοπίσετε και να γράψετε **το αντικείμενο** του πιο κάτω υπογραμμισμένου ρήματος, δηλώνοντας **το είδος** του.

«Λίγο καιρό, αργότερα, έμαθα ότι σχεδιάζε άλλα σχέδια και έκανε άλλα όνειρα για τη ζωή της.» (Κείμενο 1)

(μονάδες 2)

Απάντηση

Αντικείμενο: σχέδια (1 μονάδα)   **Είδος:** σύστοιχο ή εσωτερικό (1 μονάδα)

6. Να σχηματίσετε **μονολεκτικά τον Συγκριτικό και τον Υπερθετικό βαθμό (Σχετικό ή Απόλυτο)** των πιο κάτω υπογραμμισμένων επιθέτων του **Κειμένου 1**, διατηρώντας το γένος, τον αριθμό και την πτώση. **Προσοχή! Να δηλώσετε ξεκάθαρα ποιοι τύποι είναι στον Συγκριτικό και ποιοι στον Υπερθετικό.**

- (α) Λίγα χρόνια πριν...
- (β) ...περνά πολλές ώρες της ημέρας

Θετικός	Συγκριτικός	Υπερθετικός (Σχετικός ή Απόλυτος)
(α) λίγα		
(β) πολλές		

(μονάδες 4)

Απάντηση

Θετικός	Συγκριτικός	Υπερθετικός (Σχετικός ή Απόλυτος)
(α) λίγα	λιγότερα (1 μονάδα)	τα λιγότερα / ελάχιστα (1 μονάδα)
(β) πολλές	περισσότερες (1 μονάδα)	τις περισσότερες / πλείστες (1 μονάδα)

Σημείωση:

- Για λανθασμένη χρήση γραμματικού τύπου σε κάθε λέξη: αφαιρείται 0,25 μονάδα.
- Για ορθογραφικό/-ά λάθος/-η σε κάθε λέξη: αφαιρείται 0,25 μονάδα.
- Για λάθος τονισμού σε κάθε λέξη: αφαιρείται 0,25 μονάδα.

7. Στο πιο κάτω απόσπασμα του **Κειμένου 1** να εντοπίσετε και να γράψετε **δύο (2) αντωνυμίες**, δηλώνοντας **το είδος** της καθεμιάς.

«Φυσικά, εγώ μέχρι σήμερα που την ακούω να παίζει τις υπέροχες μελωδίες της, αναρωτιέμαι μήπως έκανε λάθος που δε δεσμεύτηκε στα μαθήματα μουσικής.»

(μονάδες 4)

Απάντηση:

Εντοπισμός αντωνυμίας (2Χ1= 2 μονάδες)

Είδος (2Χ1= 2 μονάδες)

Δύο (2) από τις πιο κάτω αντωνυμίες

- **εγώ** – είδος: προσωπική
- **την** – είδος: προσωπική
- **της** – είδος: κτητική

8. (α) Να εντοπίσετε και να γράψετε το β' συνθετικό των λέξεων «συγγραφέας» (Κείμενο 1) και «ανταγωνισμός» (Κείμενο 2).

(μονάδες 2)

(β) Να σχηματίσετε μία (1) σύνθετη λέξη, χρησιμοποιώντας ως β' συνθετικό τη λέξη «φωνή» του Κειμένου 1.

(μονάδα 1)

Απάντηση

(α) «συγγραφέας» → β' συνθετικό: γράφω / γραφή / γραφέας

«ανταγωνισμός» → β' συνθετικό: αγώνας / αγωνίζομαι

(2X1 = 2 μονάδα)

(β) Μία (1) από τις εξής σύνθετες λέξεις: διαφωνώ / διαφωνία / συμφωνώ / συμφωνία / σύμφωνος / άφωνος / αφωνία / αναφωνώ / προσφωνώ / προσφώνηση / επιφώνηση, κ.λπ.

(1 μονάδα)

Σημείωση για άσκηση 8β:

- Σε περίπτωση ενός (1) ορθογραφικού λάθους, αφαιρείται 0,25 μονάδα.
- Σε περίπτωση δύο (2) ορθογραφικών λαθών, αφαιρείται 0,5 μονάδα.
- Σε περίπτωση τριών (3) λαθών και άνω, η απάντηση βαθμολογείται με μηδέν (0) μονάδες.

9. Να γράψετε ένα (1) συνώνυμο για την πιο κάτω υπογραμμισμένη λέξη του Κειμένου 1, χωρίς να αλλάξετε τον γραμματικό της τύπο και το νόημα της φράσης.

- ...καθοριστικό ρόλο έχει και η σχέση του με την οικογένεια

(μονάδα 1)

Απάντηση

Συνώνυμα της λέξης «καθοριστικό»: βασικό, σημαντικό, σπουδαίο, μεγάλο, αποφασιστικό, καίριο, θεμελιώδη, ουσιώδη, πρωταρχικό, κεφαλαιώδη, ουσιαστικό, βαρύνοντα, πρωτεύοντα, πρωταρχικό, κ.λπ.

(1X1 = 1 μονάδα)

Σημείωση:

- Γίνεται αποδεκτή οποιαδήποτε απάντηση τεκμηριώνεται βάσει έγκυρου λεξικού.
- Για ορθογραφικό/-ά λάθος/-η: αφαιρείται 0,25 μονάδα.
- Για λανθασμένη χρήση γραμματικού τύπου: αφαιρείται 0,25 μονάδα.

- Και για τα δύο λάθη: αφαιρείται 0,5 μονάδα.

II. ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΓΡΑΠΤΟΥ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΚΟΥ ΛΟΓΟΥ

(ΜΟΝΑΔΕΣ 40)

Ως μαθητής/-τρια της Β΄ Γυμνασίου έχεις αρχίσει ήδη να προβληματίζεσαι αναφορικά με το επάγγελμα που θα ασκήσεις στο μέλλον.

Σε **επιστολή** σου προς κάποιον/-α φίλο/-η σου, αφού αναφέρεις **το επάγγελμα** που σε ενδιαφέρει αυτή τη στιγμή, να αφηγηθείς **κάποιο περιστατικό ή κάποια εμπειρία** που σε επηρέασε στο να επιλέξεις αυτό το επάγγελμα και να παρουσιάσεις **δύο (2) κριτήρια** στα οποία βασίστηκε η επιλογή σου.

(Έκταση: 200-230 λέξεις)

Σημείωση: Δεν επιτρέπεται να αναφέρεις το ονοματεπώνυμό σου ή οποιοδήποτε άλλο στοιχείο, το οποίο μπορεί να αποκαλύψει την ταυτότητά σου.

A. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ (12 ΜΟΝΑΔΕΣ)

Πρόλογος 1,5 μονάδα

Κύριο Μέρος 9 μονάδες

Επίλογος 1,5 μονάδα

Πρόλογος (1,5 μονάδα): Καθορισμός του θέματος / Αναφορά στο επάγγελμα που ενδιαφέρει τον/τη μαθητή/-τρια / Προετοιμασία για ανάπτυξη ζητούμενων / Σκοπός / Αφορμή για σύνταξη επιστολής ...

Κύριο Μέρος

Πρώτο Ζητούμενο: Αφήγηση περιστατικού / εμπειρίας

- Συνάφεια με το θέμα (1,5 μονάδα)
- Η αφήγηση θεωρείται ολοκληρωμένη, όταν υπάρχει **αρχή, μέση και τέλος (ως προς το περιεχόμενο)**. (3 στοιχεία X 1 = 3 μονάδες)

Δεύτερο Ζητούμενο: Παρουσίαση δύο (2) κριτηρίων στα οποία βασίστηκε η επιλογή του συγκεκριμένου επαγγέλματος από τον/τη μαθητή/-τρια.

- Ενδιαφέροντα
- Κλίση / ικανότητα
- Καλές μισθολογικές απολαβές
- Καλές προοπτικές εργοδότησης
- Καλό ωράριο εργασίας
- Καλές συνθήκες εργασίας / ευχάριστο περιβάλλον

- Προσφέρει ψυχική ικανοποίηση
- Κοινωνική καταξίωση
- Επιδράσεις από το οικογενειακό περιβάλλον
- Επιδράσεις από το φιλικό περιβάλλον
- Επιδράσεις από κάποιο διάσημο πρόσωπο
- Αρκετός ελεύθερος χρόνος
- Προοπτικές επαγγελματικής ανέλιξης
- Ανάπτυξη χαρακτήρα
- ...

(2 κριτήρια X 2,25 = 4,5 μονάδες)

Επίλογος (1,5 μονάδα): Συμπέρασμα / Ανακεφαλαίωση / Κλείσιμο επιστολής / Ευχή / Παρότρυνση ...

Βασικές επισημάνσεις:

1. Υπέρβαση ορίου λέξεων: αφαίρεση μίας (1) μονάδας για κάθε 50 λέξεις, πέραν των 280 (για έκταση μέχρι 280 λέξεις δεν αφαιρείται μονάδα).
2. Η έκταση πρέπει να είναι τουλάχιστον 170 λέξεις.
3. Γίνεται αποδεκτή οποιαδήποτε άποψη –που δεν καταγράφεται πιο πάνω– αρκεί να είναι επαρκώς τεκμηριωμένη.
4. Αν ο/η μαθητής/-τρια δεν αναπτύξει τεκμηριωμένα τα σημεία αυτά, αλλά τα παρουσιάσει με συντομία, να δοθούν σε κάθε ζητούμενο οι μισές μονάδες.

B. ΔΟΜΗ (12 ΜΟΝΑΔΕΣ)

- **Εξωτερικά δομικά στοιχεία επιστολής [χώρος (0,5), χρόνος (0,5), Προσφώνηση (0,5), Πρόλογος (0,5), Κύριο μέρος (1), Επίλογος (0,5), Επιφώνηση (0,5)]: (4 μονάδες)**
- **Σύνδεση (π.χ. συνδετικές / διαρθρωτικές λέξεις και φράσεις): (2 μονάδες)**
- **Χωρισμός κυρίως μέρους σε παραγράφους (2 μονάδες)**
- **Δομή παραγράφων: (2 μονάδες)**
- **Αλληλουχία ιδεών: (2 μονάδες)**

Σημείωση: Αν ο/η μαθητής/-τρια παρουσιάσει με διαφορετική σειρά τα δύο ζητούμενα στην παραγωγή γραπτού λόγου, είναι ορθό.

Γ. ΕΚΦΡΑΣΗ (12 ΜΟΝΑΔΕΣ)

- **Σύνταξη: (4 μονάδες)**
- **Ακριβολογία - σαφήνεια: (2 μονάδες)**
- **Κατάλληλο λεξιλόγιο: (3 μονάδες)**
- **Ύφος ανάλογο του κειμενικού είδους (φιλική επιστολή): (3 μονάδες)**

Δ. ΟΡΘΟΓΡΑΦΙΑ (4 ΜΟΝΑΔΕΣ)

- Ορθή χρήση γραμματικών κανόνων
- Για κάθε πέντε (5) ορθογραφικά/γραμματικά λάθη αφαιρείται μία (1) μονάδα.
- Απουσία τονισμού: αφαίρεση μίας (1) μονάδας

Σημείωση:

1. Νοείται ότι, σε περίπτωση που η έκταση είναι πολύ περιορισμένη, αφαιρούνται αναλογικά μονάδες και από τη δομή, την έκφραση και την ορθογραφία.
2. Έκθεση που θα διαπιστωθεί ότι είναι εκτός θέματος βαθμολογείται με μηδέν (0) σε όλα τα σημεία.

ΜΕΡΟΣ Β΄: ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ

(ΜΟΝΑΔΕΣ 30)

Ι. ΔΙΔΑΓΜΕΝΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

Νίκος Καββαδίας, «Mal du depart»

Θα μείνω πάντα ιδανικός κι ανάξιος εραστής
των μακρυσμένων ταξιδιών και των γαλάζιων πόντων,
και θα πεθάνω μια βραδιά, σαν όλες τις βραδιές,
χωρίς να σχίσω τη θολή γραμμή των οριζόντων.

Για το Μαδράς¹, τη Σιγκαπούρ², τ' Αλγέρι³ και το Σφαξ⁴
θ' αναχωρούν σαν πάντοτε περήφανα τα πλοία,
κι εγώ, σκυφτός σ' ένα γραφείο με χάρτες ναυτικούς,
θα κάνω αθροίσεις σε χοντρά λογιστικά βιβλία.

Θα πάψω πια για μακρινά ταξίδια να μιλώ·
οι φίλοι θα νομίζουνε πως τά 'χω πια ξεχάσει,
κι η μάνα μου, χαρούμενη, θα λέει σ' όποιον ρωτά:
«Ήταν μια λόξα νεανική, μα τώρα έχει περάσει...»

Μα ο εαυτός μου μια βραδιάν εμπρός μου θα υψωθεί
και λόγο, ως ένας δικαστής συγγνός⁵, θα μου ζητήσει,
κι αυτό το ανάξιο χέρι μου που τρέμει θα οπλιστεί,
θα σημαδέψει, κι άφοβα το φταίστη θα χτυπήσει.

Κι εγώ, που τόσο επόθησα μια μέρα να ταφώ
σε κάποια θάλασσα βαθιά στις μακρινές Ινδίες,
θά 'χω ένα θάνατο κοινό και θλιβερό πολύ
και μια κηδεία σαν των πολλών ανθρώπων τις κηδείες.

Νίκος Καββαδίας, *Μαραμπού*, Κέδρος, Αθήνα 1983

Λεξιλόγιο: ¹Μαδράς: λιμάνι της ΝΑ Ινδίας / ²Σιγγαπούρ: εμπορικός κόμβος στη χερσόνησο της Μαλαισίας / ³Αλγέρι: λιμάνι και πρωτεύουσα της Αλγερίας / ⁴Σφαξ: λιμάνι της Τυνησίας / ⁵Στυγνός: σκληρός και αντιπαθητικός

Ερώτηση Β1

Να γράψετε δύο (2) συναισθήματα που βιώνει το ποιητικό υποκείμενο στο πιο πάνω ποίημα και **να εξηγήσετε την αιτία** που προκαλεί το καθένα, **τεκμηριώνοντας** την απάντησή σας με λέξεις/φράσεις του ποιήματος.

(μονάδες 10)

Απάντηση

Δύο (2) συναισθήματα που βιώνει το ποιητικό υποκείμενο: 4 μονάδες

Αναφορά σε δύο (2) από τα πιο κάτω (ή άλλα συναφή) συναισθήματα:

- έντονη επιθυμία / πόθος / αγάπη (για τα ταξίδια)
- καημός για αναχώρηση
- θλίψη / λύπη / στεναχώρια
- πόνος / οδύνη
- απογοήτευση
- απελπισία / απόγνωση
- ματαίωση
- εσωτερική σύγκρουση
- φόβος
- ενοχή / τύψεις
- θυμός / αγανάκτηση
- πικρία
- αίσθηση εγκλωβισμού / αδιεξόδου
- ...

(2 X 2 = 4 μονάδες)

Επεξήγηση αιτίας που προκαλεί το κάθε συναίσθημα: 4 μονάδες

Αιτίες που προκαλούν τα πιο πάνω συναισθήματα:

- Ανάγκη για αλλαγή / για γνωριμία με το άγνωστο / νέες εμπειρίες.
- Αποτυχία εκπλήρωσης του ονείρου να ταξιδέψει.
- Προσωπική ευθύνη για την αποτυχία πραγματοποίησης της επιθυμίας να ταξιδέψει.
- Αρνητική στάση του οικογενειακού και κοινωνικού περίγυρου για τη μη πραγμάτωση του ταξιδιού.
- Συνειδητοποίηση του συμβιβασμού με την καθημερινότητα.
- Πιθανότητα για έναν κοινό θάνατο.

- Ανάγκη για αλλαγή και ταυτόχρονη αδυναμία πραγματοποίησης της αλλαγής.
- ...

Σημείωση: στην περίπτωση που αναφερθεί πως η ίδια αιτία προκαλεί περισσότερα από ένα συναισθήματα, δίνονται όλες οι μονάδες.

(2 X 2 = 4 μονάδες)

Τεκμηρίωση με λέξεις / φράσεις - κλειδιά του κειμένου: 2 μονάδες

Ενδεικτικές λέξεις / φράσεις:

- Τίτλος «Mal du depart».
- «Θα μείνω πάντα ιδανικός κι ανάξιος εραστής / των μακρυσμένων ταξιδιών και των γαλάζιων πόντων»
- «και θα πεθάνω μια βραδιά σαν όλες τις βραδιές, / χωρίς να σχίσω τη θολή γραμμή των οριζόντων»
- «Για το Μαδράς, τη Σιγγαπούρ, τ' Αλγέρι και το Σφαξ θ' αναχωρούν σαν πάντοτε περήφανα τα πλοία, κι εγώ, σκυφτός σ' ένα γραφείο με χάρτες ναυτικούς / θα κάνω αθροίσεις σε χοντρά λογιστικά βιβλία»
- «Θα πάψω πια για μακρινά ταξίδια να μιλώ·
- «οι φίλοι θα νομίζουνε πως τά 'χω πια ξεχάσει»
- κι η μάνα μου, χαρούμενη, θα λέει σ' όποιο ρωτά: / «Ήταν μια λόξα νεανική, μα τώρα έχει περάσει...»
- «Μα ο εαυτός μου ... θα κτυπήσει»
- «θά 'χω ένα θάνατο κοινό και θλιβερό πολύ / και μια κηδεία σαν των πολλών ανθρώπων τις κηδείες.»

(2 X 1 = 2 μονάδες)

Σημείωση: νοείται ότι, σε περίπτωση που ο/η μαθητής/-τρια τεκμηριώσει την απάντησή του/της με μικρότερο στοχευμένο απόσπασμα, δίδονται όλες οι αντίστοιχες μονάδες.

ΣΥΓΚΡΙΣΗ ΔΙΔΑΓΜΕΝΟΥ ΜΕ ΑΔΙΔΑΚΤΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

II. ΑΔΙΔΑΚΤΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

Λευτέρης Γιαννίδης, «Σ' ένα βαπόρι που φεύγει...»

Να 'μωνα στη χρυσή σου τώρα πλώρη
και να κινούσα αντάμα σου¹, βαπόρι²,
κάπου, για κάποιες χώρες, μακρινές,
που δεν έχω ποτέ μου εγώ γνωρίσει
κι έχει η ψυχή μονάχα νοσταλγήσει
κάποιες θολές του ονείρου μου στιγμές...

Ν' αφήσω πια για πάντα αυτή την πόλη
που την πικρή ζωή σπατάλησα όλη
σε χίμαιρες³ και μάταιες προσμονές,

που ξεχασμένος χρόνια μοναχός μου
τις πιο μικρές δεν γνώρισα του κόσμου,
μήτε γνωστές, μήτ' άγνωστες χαρές!

Σε πολιτείες να φτάνω μακρυσμένες,
μες σε φωτός πελάγη βυθισμένες,
σ' όνειρο σα να ζουν παντοτινό,
που να με τριγυρνάνε ανθρωποι ξένοι
και να θαρρώ πως είν' αγαπημένοι
γνώριμοι, ξεχασμένοι από καιρό.

Και να μου γαληνεύουν τις αισθήσεις
κάποιες ανατολές και κάποιες δύσεις
σ' απόμακρους, χαμένους ουρανούς,
καινούρια πάντα ονείρατα να πλάθω
και δίχα να ζητώ πού πάω να μάθω
πάντ' άγνωστους να νείρουμαι⁴ γιαλούς...

...Μα τώρ' απ' την πολύβουη παραλία
με τ' άλλα αργοκινάς και φεύγεις πλοία
κάπου, γι' άγνωστες χώρες, μακρινές,
και στην ψυχή μου νιώθω τη θλιμμένη
μια νοσταλγία σαν κύμα να πληθαίνει
για κάποιες που δεν γνώρισα χαρές...

Λευτέρης Γιαννίδης, Βήματα στην άμμο, 1938

Ανάκτηση από: Ζαφειρίου, Λ., Μύαρης, Γ. & Μπαζούκης, Αλ. (επιμ.). (2012). *Κείμενα Κυπριακής Λογοτεχνίας*, τόμος Β'. Λευκωσία: Υπηρεσία Ανάπτυξης Προγραμμάτων Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού, σ. 110.

Λεξιλόγιο: ¹να κινούσα αντάμα σου: να ξεκινούσα μαζί σου / ²βαπόρι: πλοίο / ³χίμαιρα: η ελπίδα ή ιδανικό που δεν μπορεί να πραγματοποιηθεί / ⁴νείρουμαι: ονειρεύομαι, ονειροπολώ

Ερώτηση Β2

(α) Να γράψετε την κοινή επιθυμία των ποιητικών υποκειμένων στα πιο πάνω ποιήματα (*Mal du depart* και *Σ' ένα βαπόρι που φεύγει...*). Να δηλώσετε κατά πόσον αυτή πραγματοποιείται σε κάθε περίπτωση, τεκμηριώνοντας την απάντησή σας με **δύο (2) λέξεις/φράσεις** από κάθε ποίημα.

(μονάδες 12)

Απάντηση

Κοινή επιθυμία των ποιητικών υποκειμένων: 4 μονάδες

Επιθυμία των ποιητικών υποκειμένων και στα δυο κείμενα είναι να πραγματοποιήσουν τα ταξίδια που ονειρεύονται σε μακρινούς προορισμούς (με πλοίο) (2 μονάδες) και να έχουν την ευκαιρία να ζήσουν μια ζωή γεμάτη περιπέτειες (απαλλαγμένη από τη ρουτίνα). (2 μονάδες).

Κατά πόσον η επιθυμία αυτή πραγματοποιείται σε κάθε περίπτωση: 4 μονάδες

- «Mal du Depart»: **Δεν πραγματοποιείται.**
- «Σ' ένα βαπόρι που φεύγει...»: **Δεν πραγματοποιείται.**

(2X2 = 4 μονάδες)

Τεκμηρίωση απάντησης με δύο λέξεις / φράσεις από το κάθε κείμενο: 4 μονάδες

«Mal du depart» - Τεκμηρίωση με δύο (2) από τις πιο κάτω φράσεις:

- Τίτλος «Mal du depart».
- «Θα μείνω πάντα ιδανικός κι ανάξιος εραστής / των μακρυσμένων ταξιδιών και των γαλάζιων πόντων»
- «και θα πεθάνω μια βραδιά σαν όλες τις βραδιές, / χωρίς να σχίσω τη θολή γραμμή των οριζόντων.»
- «κι εγώ, σκυφτός σ' ένα γραφείο με χάρτες ναυτικούς, / θα κάνω αθροίσεις σε χοντρά λογιστικά βιβλία.»
- «Θα πάψω πια για μακρινά ταξίδια να μιλώ.»
- «Μα ο εαυτός μου μια βραδιάν εμπρός μου θα υψωθεί / και λόγο, ως ένας δικαστής στυγνός, θα μου ζητήσει»
- «κι αυτό το ανάξιο χέρι μου που τρέμει θα οπλιστεί, / θα σημαδέψει, κι άφοβα το φταίστη θα χτυπήσει.»
- «θά 'χω ένα θάνατο κοινό και θλιβερό πολύ / και μια κηδεία σαν των πολλών ανθρώπων τις κηδείες.»

(2X 1 = 2 μονάδες)

Σημείωση: νοείται ότι, σε περίπτωση που ο/η μαθητής/-τρια τεκμηριώσει την απάντησή του/της με μικρότερο στοχευμένο απόσπασμα, δίδονται όλες οι αντίστοιχες μονάδες.

«Σ' ένα βαπόρι που φεύγει...» - Τεκμηρίωση με δύο (2) από τις πιο κάτω φράσεις:

- «κάπου, για κάποιες χώρες, μακρινές, / που δεν έχω ποτέ μου εγώ γνωρίσει»
- «κι έχει η ψυχή μονάχα νοσταλγήσει / κάποιες θολές του ονείρου μου στιγμές...»
- «(Ν' αφήσω πια για πάντα αυτή την πόλη) / που την πικρή ζωή σπατάλησα όλη / σε χίμαιρες και μάταιες προσμονές»
- «που ξεχασμένος χρόνια μοναχός μου / τις πιο μικρές δεν γνώρισα του κόσμου, μήτε γνωστές, μήτ' άγνωστες χαρές!»
- ...Μα τώρ' απ' την πολύβουη παραλία / με τ' άλλα αργοκινάς και φεύγεις πλοία / κάπου, γι' άγνωστες χώρες, μακρινές,
- «και στην ψυχή μου νιώθω τη θλιμμένη / μια νοσταλγία σαν κύμα να πληθαίνει / για κάποιες που δεν γνώρισα χαρές...»

(2X 1 = 2 μονάδες)

Σημείωση: νοείται ότι, σε περίπτωση που ο/η μαθητής/-τρια τεκμηριώσει την απάντησή του/της με μικρότερο στοχευμένο απόσπασμα, δίδονται όλες οι αντίστοιχες μονάδες.

(β) Στα δύο συνεξεταζόμενα ποιήματα (*Mal du depart* και *Σ' ένα βαπόρι που φεύγει...*) χρησιμοποιείται ως κοινό εκφραστικό μέσο η αντίθεση. Να γράψετε μία (1) αντίθεση που εντοπίζετε στο καθένα από τα δύο ποιήματα και να εξηγήσετε τη λειτουργία της σε κάθε περίπτωση.

(μονάδες 8)

Απάντηση

«Mal du Depart» – Μία (1) από τις πιο κάτω αντιθέσεις: 3 μονάδες

- συμβιβασμένη ζωή ≠ εξιδανικευμένος κόσμος ταξιδιών
- περήφανα πλοία ≠ σκυφτός ήρωας
- ταφή σε μακρινή θάλασσα ≠ κοινός θάνατος / κηδεία
- επιθυμία ποιητικού υποκειμένου ≠ στάση κοινωνικού περίγυρου
- φοβισμένος / συμβιβασμένος εαυτός ≠ συγγνός δικαστής
- ...

«Σ' ένα βαπόρι που φεύγει...» – Μία (1) από τις πιο κάτω αντιθέσεις: 3 μονάδες

- επιθυμία για ταξίδι ≠ απραγματοποίητα ταξίδια
- πικρή ζωή που σπαταλήθηκε σε μάταιες ελπίδες, μοναξιά, απομόνωση ≠ χαρές του κόσμου
- αυτή η πόλη ≠ μακρυσμένες πολιτείες
- θλιμμένη ψυχή ≠ χαρές του κόσμου / γαλήνη / όνειρα
- νοσταλγία για τις χαρές που δεν γνώρισε ≠ επιθυμία / όνειρα να ζήσει τις χαρές του ταξιδιού
- ...

Σημείωση:

- Νοείται ότι, εάν ο/η μαθητής/-τρια σχηματίσει άλλο εύλογο αντιθετικό ζεύγος εννοιών από κάθε ποίημα, δίνονται όλες οι μονάδες.
- Νοείται ότι, σε περίπτωση που ο/η μαθητής/-τρια καταγράψει αντιθετικές λέξεις/φράσεις από κάθε κείμενο, δίδονται όλες οι μονάδες.

«Mal du Depart» – Μία (1) από τις πιο κάτω λειτουργίες αντίθεσης: 1 μονάδα

- Αναδεικνύεται η επιθυμία του ποιητικού υποκειμένου για φυγή και αλλαγή ζωής.
- Προβάλλεται η ψυχολογική κατάσταση του ποιητικού υποκειμένου.
- Ενισχύεται το συναισθηματικό κλίμα του ποιήματος και κυρίως η δραματικότητά του.

- Τονίζεται η διάσταση ανάμεσα στην επιθυμία του ποιητικού υποκειμένου και την πραγματικότητα.
- Κορυφώνεται η τραγικότητα του ποιητικού υποκειμένου.
- Αισθητοποιείται ο κόσμος της πραγματικότητας και ο κόσμος της φαντασίας.
- ...

«Σ' ένα βαπόρι που φεύγει...» - Μία (1) από τις πιο κάτω λειτουργίες αντίθεσης: 1 μονάδα

- Αναδεικνύεται η επιθυμία του ποιητικού υποκειμένου για φυγή και αλλαγή ζωής.
- Προβάλλεται η ψυχολογική κατάσταση του ποιητικού υποκειμένου.
- Ενισχύεται το συναισθηματικό κλίμα του ποιήματος και κυρίως η δραματικότητά του.
- Τονίζεται η διάσταση ανάμεσα στην επιθυμία του ποιητικού υποκειμένου και την πραγματικότητα.
- Κορυφώνεται η τραγικότητα του ποιητικού υποκειμένου.
- Αισθητοποιείται ο κόσμος της πραγματικότητας και ο κόσμος της φαντασίας.
- ...

(1 μονάδα)

Σημείωση:

- Σε σχέση με τη λειτουργία των αντιθέσεων σε κάθε ποίημα, κάθε απάντηση εντός του νοήματος των παραπάνω σημείων γίνεται αποδεκτή και δίδονται όλες οι αντίστοιχες μονάδες.
- Σε περίπτωση που ο/η μαθητής/-τρια αναφερθεί σε κοινή λειτουργία της αντίθεσης από το εκάστοτε κείμενο, δίδονται όλες οι αντίστοιχες μονάδες.

ΤΕΛΟΣ ΟΔΗΓΟΥ ΔΙΟΡΘΩΣΗΣ